

Enebakk kommune

Alkoholpolitisk handlingsplan

Salg – og skjenkebevilling 2026-2028

[Publiseringsdato]

Wenche S. Bjerke

Innhold

Innhold	2
1. Innledning.....	4
1.1. Alkohollovens formål – tiltak for å redusere tilgjengeligheten av alkohol	5
1.1.1. Tiltak for å regulere tilgjengeligheten av alkohol	5
1.1.2. Målsetting for kommunens alkoholpolitikk	6
1.2. Folkehelse.....	7
2. Saksbehandling.....	8
2.1. Søknad.....	8
2.1.1. Saksbehandling.....	8
2.2. Krav til bevillingshaver (styrer og stedfortreder)	8
2.3. Klage på vedtak	8
2.4. Vurdering av ulike hensyn som kan vektlegges	8
2.5. Bevillinger for en enkelt, bestemt anledning og ambulerende bevilling	9
2.6. Saker som behandles av kommunestyret.....	9
2.7. Saker som behandles av utvalg	9
2.8. Saker som er delegert til kommunedirektøren	9
3. Salgs og skjenkebevillinger.....	10
3.1. Kommunen kan gi følgende typer salgs- og skjenkebevillinger:	10
3.1.1. Skjenkebevilling for enkeltanledning:.....	10
3.1.2. Ambulerende skjenkebevilling:.....	10
3.1.3. Begrenset antall bevillinger:	11
3.2. Salgsbevillinger pr desember 2024	11
3.3. Skjenkebevillinger pr 1 januar 2025	11
4. Retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevilling etter alkoholoven.....	11
4.2. Formelle krav.....	11
4.3. Kommunens alkoholpolitiske skjønn	12
4.4. Spesielt om salgsbevillinger	12
4.5. Spesielt om skjenkebevillinger.....	12

4.6.	Skjenkebevilling i eller i tilknytning til idrettsanlegg og parker	14
4.7.	Særlige regler for nettsalg.....	15
4.8.	Salgs- og skjenketider	15
4.9.	Gebyrer for salg og skjenking.	16
4.10.	Kontroll av salgs- og skjenkesteder	16
4.11.	Reaksjoner ved overtredelse av alkohollovens bestemmelser	17
4.11.1.	Prikktildeling	18
4.11.2.	Tre-partssamtaler.....	18
4.11.3.	Inndragning av bevilling.....	18
5.	Bevillingsperioden	20

1. Innledning

Alkohol er en lovlig vare, og det er i utgangspunktet lovlig både å drikke og å omsette alkohol. I alkoholpolitikken er det likevel flere legitime og til dels kryssende interesser. Blant disse er hensynet til sosial- og helseinteressene, hensynet til næringsinteresser og hensynet til at alkohol skal være tilgjengelig. Helheten i alkoholpolitikken taler for at vi skal ta vare på alle disse interessene. Salgs- og skjenkenæringene ønsker å drive sin virksomhet med så få restriksjoner som mulig og med forutsigbare rammevilkår. Dette til tross, er det utstrakt enighet om at samfunnet med ulike virkemidler ønsker å begrense forbruket av alkohol. Det har sammenheng med at misbruk av alkohol gir store omkostninger i form av alvorlige samfunnsmessige og individuelle skadevirkninger. Begrenset tilgjengelighet av alkohol anses som et av de viktigste virkemidlene for å redusere alkoholkonsumet.

Alkohol er det mest utbredte rusmidlet i vårt samfunn og er for mange en kilde til nytelse og glede. Men alkoholbruk forårsaker også betydelige folkehelseproblemer og er en av de viktigste risikofaktorene for tap av friske leveår i befolkningen, i tillegg årsak til sosiale problemer og skader for andre enn brukeren selv. Sammenhengen mellom alkohol og skadevirkninger er særlig tydelig når det gjelder vold, trafikkskader og andre ulykker.

Alkoholoven § 1-7d bestemmer at kommunen skal utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan¹. Loven gir ingen direkte anvisninger om hva planen skal inneholde, men i merknadene til loven står det at planen bør angi de alkoholpolitiske hovedmål og delmål kommunen legger til grunn for sin alkoholpolitikk, samt de virkemidlene som tas i bruk for å nå målene. I tillegg til alkoholoven, sentrale og lokale forskrifter og retningslinjer, er planen et sentralt styringsdokument for kommunens alkoholpolitikk.

Gjennom den alkoholpolitiske planen skal kommunen legge til rette for en helhetlig og samlet alkoholpolitikk, og en forutsigbar saksbehandling fra kommunens side. Planen skal være retningsgivende både ved forberedelse av saker til politisk behandling og ved administrative avgjørelser som gjelder salgs- og skjenkebevillinger.

Handlingsplanen og de kommunale alkoholpolitiske retningslinjene skal legge grunnlag for en fornuftig og forsvarlig alkoholpolitikk som ivaretar hensynet til alkoholovens formål samtidig som den legger til rette for en bærekraftig og sunn alkoholpolitikk innenfor restaurant- og utelivsbransjen. Enebakk kommune er opptatt av å ha god dialog med bransjen/næringslivet, samt øke oppdagelsesrisikoen for mulig økonomisk kriminalitet og rusrelatert kriminalitet.

Kommunen har stort fokus på å forhindre salg og skjenking av alkohol til mindreårige. Det bør være en streng linje dersom slike brudd på alkoholoven blir avdekket da alkoholens skadepotensiale er enda større for denne gruppen. Handlingsplanen gjelder

¹ [Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. \(Alkoholoven\)](#)

for valgperioden på 4 år og oppdateres senest innen 30.september året etter at nytt kommunestyre er valgt.

1.1. Alkohollovens formål – tiltak for å redusere tilgjengeligheten av alkohol

Alkoholloven § 1-1 regulerer alkohollovens formål og lyder:

«Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.»

Alkoholloven bygger på at all bruk av alkohol kan medføre skade; individuelle og samfunnsmessige, helsemessige og sosiale, akutte og kroniske. Skadevirkningene er ikke bare knyttet til en liten gruppe av storforbrukere, men til totalforbruket i samfunnet. Kommunen som bevillingsmyndighet må ha disse aspektene med i sin utøvelse av alkoholpolitikken. Samtidig er kommunens alkoholpolitikk viktig for de næringsdrivende i serverings- og varehandelbransjen. Det er derfor viktig å ha forutsigbare rammer både ved tildeling av bevillinger og ved sanksjoner ved brudd på lov og forskrift.

1.1.1. Tiltak for å regulere tilgjengeligheten av alkohol

Alkoholloven regulerer blant annet tilgjengeligheten av alkoholholdig drikk gjennom bevillingssystemet. Dette skjer ved fastsettelse av vilkår for hvordan salg og skjenking skal utøves, samt kontroll med at vilkårene blir overholdt. Loven inneholder også regler som tar sikte på å påvirke etterspørselen, som for eksempel forbudet mot alkoholreklame.

All omsetning av alkoholholdig drikk krever særskilt offentlig tillatelse (bevilling). Prinsippet bak det kommunale bevillingssystemet er at tilgjengelighet av alkohol i hovedsak skal bestemmes av lokale myndigheter.

Kommunens beslutninger kan foretas ved vedtak om:

- Retningslinjer
- Forskrifter
- Enkeltvedtak

Kommunen har adgang til å beslutte *retningslinjer* for behandling av bevillingssøknader. Retningslinjene kan da danne rammen for avgjørelser i disse sakene. Enkelt saker må behandles individuelt selv om det foreligger retningslinjer for behandlingen.

Retningslinjene angir hvilke hensyns og avveininger forvaltningsskjønnet skal bygge på og disse må være en sentral del av den alkoholpolitiske handlingsplanen.

Retningslinjene kan til en viss grad standardisere skjønnet slik at det ikke blir nødvendig å foreta et helt fritt skjønn i hver enkelt sak. Dette vil forenkle og effektivisere

saksbehandlingen. De alkoholpolitiske retningslinjene skal til enhver tid ligge innenfor de vedtatte lover og forskrifter. Retningslinjene skal være retningsgivende for kommunens alkoholpolitikk.

For at en generell bestemmelse skal være *forskrift*, må den være fastsatt under utøvelse av offentlig myndighet og den må være bestemmende for rettigheter/plikter til private personer. Enebakk kommune har vedtatt forskrifter om åpningstider og skjenketider for serveringssteder i kommunen samt salgstider og utleveringstider for salg av alkoholholdig drikke gruppe 1.

Enkeltvedtak skiller seg fra forskrift ved at de er bestemmende for rettigheter/plikter for bestemte personer, eksempel på dette kan være bevillingsvedtak.

1.1.2. Målsetting for kommunens alkoholpolitikk

I alkoholpolitisk handlingsplan er det hensiktsmessig å omtale forebyggende tiltak som skal begrense tilgang til salg og skjenking av alkohol.

Enebakk kommune har følgende målsettinger og strategier for alkoholpolitikken:

- Enebakk kommune skal være en trygg kommune, med fokus på bedring av folkehelsen og redusert skadelig alkoholbruk.
- Kommunens alkoholpolitiske retningslinjer skal være forutsigbare, tydelige og tilgjengelige.
- Bidra til at barn og unge har gode og rusfrie oppvekstmiljøer.
- Bidra til at tilstelninger og idrettsarrangementer for barn og unge er alkoholfrie.
- Det skal legges vekt på å forhindre økonomisk kriminalitet slik at kommunen kan bidra til å forebygge og begrense en uheldig utvikling i bransjen og bidra til å skape rettferdige konkurranseforhold. Et fungerende uteliv er bra for næringslivet og har stor sosial betydning for beboerne i kommunen, i tillegg til at det skaper kortreiste arbeidsplasser
- Det skal være et felles ansvar mellom bevillingsmyndighet, bevillingshavere og andre aktører som har sitt virke opp mot utelivet å opprettholde et trygt uteliv i kommunen. Like viktig er det å sørge for at alkoholomsetningen skjer i samsvar med gjeldende lovverk og kommunale vedtak. Kommunen vil tilrettelegge for nært samarbeid mellom bransjen og bevillingsmyndigheten ved å ha årlig møte for utveksling av informasjon, faglig oppdatering og erfaringer.
- Enebakk kommune skal gi god veiledning og ha tett dialog med bevillingssøkere og bevillingshaver.
- Skjenkesteder i Enebakk må følge lovens krav om ansettelse og minst betale lovbestemt minstelønn for bransjen.

1.2. Folkehelse

Alkoholloven gir tydelige føringer for alkoholpolitikken i Norge, og loven har inkludert et tydelig helseperspektiv i sitt formål. Folkehelseloven stiller også krav til kommunene – om å bidra til en samfunnsvikling som fremmer folkehelse, og forbygger sykdom, skade og lidelse.

Dagens virkemidler med salg- og skjenkebevilling, åpningstider, aldersgrenser, vinmonopol, reklameforbud og alkoholavgifter har begrenset alkoholbruken i Norge. Grad av tilgjengelighet påvirker forbruket, og dermed individuelle og samfunnsmessige konsekvenser.

Alkohol er det mest utbredte rusmiddelet i befolkningen, og størstedelen av de helsemessige og sosiale rusproblemene i samfunnet er knyttet til alkohol. Bruk av alkohol er blant de viktigste risikofaktorene for død og tapte friske leveår i befolkninga². Alkoholbruk er også årsak til sosiale problemer og skader for andre enn brukeren selv. Sammenhengen mellom alkohol og skadevirkninger er særlig tydelig når det gjelder vold, trafikkskader og andre ulykker. Det er ikke noe skarpt skille mellom bruk og skadelig bruk av alkohol³.

En betydelig andel av voldssituasjonene oppstår på eller like utenfor skjenkesteder. Det er også vist at en økning i alkoholkonsumet på skjenkesteder er forbundet med en større økning i omfanget av vold enn en tilsvarende økning i det private konsumet⁴.

Fortettingen bidrar til at folk bor tettere på hverandre og tettere på næringsliv som utesteder og restauranter. I en del tilfeller ser lokal helsemyndighet miljørettet helsevern at næring med alkoholservering og lang skjenketid/åpningstid kan bidra til at omgivelsene får mer støy og uro, i tillegg rapporteres røyklukt som en utfordring. By- og tettstedsutviklingen må skje med kvalitet og med et langsiktig folkehelseperspektiv. Utfordringen blir å legge til rette for næringsliv og samtidig sikre gode bomiljø for de som bor tett på.

I komplekse områder som et byrom, kan det være motstridende interesser mellom næringen, folkehelse og byutvikling. Den alkoholpolitiske handlingsplanen er et verktøy som hjelper kommuner med å balansere alkoholomsetning og folkehelse, samtidig som det gir retningslinjer for ansvarlig alkoholpolitikk.

For å holde en konsistent og helhetlig alkoholpolitikk må hensynet til folkehelse veie tungt, satt opp mot andre hensyn, som økt tilgjengelighet og næringsutvikling. For å nå det nasjonale målet om 20 prosent reduksjon i skadelig bruk av alkohol innen 2030 er

² [Bruk av alkohol og andre rusmidler i Norge, FHI](#)

³ [Meld st. 15, Folkehelsemeldingen \(2022-2023\)](#)

⁴ [Alkohol og vold, FHI](#)

det nødvendig å verne om virkemidlene⁵. Dette er også i tråd med den Nasjonale alkoholstrategien som fronter en helsefremmende og solidarisk alkoholpolitikk⁶.

2. Saksbehandling

2.1. Søknad

Søknadsskjema for salgs- og skjenkebevilling finnes på Enebakk kommunes hjemmesider www.enebakk.kommune.no. Nærmere krav til vedlegg fremkommer på nettsiden og i søknadsskjemaet.

Søknaden avgjøres skjønnsmessig basert på de prinsipper som fremgår av denne plan og lovverket for øvrig.

2.1.1. Saksbehandling

Saksbehandlingen styres av forvaltningslovens bestemmelser.

2.2. Krav til bevillingshaver (styrer og stedfortreder)

Hvilke krav som gjelder for den som søker om salgs- og skjenkebevillinger følger av alkoholloven og alkoholforskriftens bestemmelser. Et av kravene er at styrere og stedfortreder for salgs- og skjenkebevillinger skal avlegge og bestå en kunnskapsprøve om alkoholloven.

Kommunen vil føre en streng praksis når det gjelder kravet om uklanderligandel.

Alkoholloven § 1-11 bestemmer at saksbehandlingsfristen for søknad om bevilling eller andre tillatelser etter alkoholloven er fire måneder

2.3. Klage på vedtak

Kommunens enkeltvedtak etter alkoholloven kapittel 3, 4 og 7 samt § 1-8 kan påklages til Statsforvalteren, jf. alkoholloven § 1-16. Dette gjelder i hovedsak vedtak om salgs- og skjenkebevilling, gebyrer, prikktildeling og inndragning.

2.4. Vurdering av ulike hensyn som kan vektlegges

Det framkommer av alkoholloven § 1-1:

«Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader

⁵ [Meld. St. 15, Folkehelsemeldingen \(2022-2023\)](#)

⁶ [Nasjonal alkoholstrategi 2021-2025](#)

som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.»

Å begrense tilgjengeligheten til alkohol kan være et virkemiddel for å nå alkohollovens mål. Et annet virkemiddel kan være å begrense de typer virksomheter som gis skjenkebevilling samtidig som man sikrer at det finnes alkoholfrie alternativer for servering av mat og drikke.

2.5. Bevillinger for en enkelt, bestemt anledning og ambulerende bevilling

Kommunen kan gi salgs- og skjenkebevilling for en bestemt del av året eller for en enkelt bestemt anledning, til åpent eller lukket selskap, jf. alkoholloven § 1-6 andre ledd.

2.6. Saker som behandles av kommunestyret

- Alkoholpolitisk handlingsplan
- Fastsette retningslinjer for behandling av salgs- og skjenkebevillinger
- Fastsette retningslinjer ved brudd på alkoholloven

2.7. Saker som behandles av utvalg

- Søknader om salgs- og skjenkebevillinger i bevillingsperioden som er prinsipielle
- Forskrifter om salgs- og skjenketider
- Gjøre mindre endringer i den alkoholpolitiske handlingsplanen som vedtas av kommunestyret

2.8. Saker som er delegert til kommunedirektøren

- Søknader om salgs- og skjenkebevillinger i bevillingsperioden 01.10.24 – 30.09.28.
- Kommunestyret har i sak nr 43/16, Delegeringsreglement for Enebakk kommune, vedtatt følgende delegering av myndighet til formannskap og kommunedirektør i saker som gjelder alkoholloven.
- Formannskapet delegeres følgende myndighet i alkoholloven i medhold av kommunelovens §10 nr. 2, jfr. delegeringsreglementet for Enebakk kommune, pkt. 4.2.2. Alkhl §1-8 - Inndra bevilling Alkhl §4-4 - Avgjørelser om tiden for salg og skjenking. Unntatt er tiden for salg og skjenking ved enkeltanledninger, som er delegert til kommunedirektøren.
- Livsløputvalget delegeres følgende myndighet i Alkoholloven i medhold av kommunelovens §10 nr. 2, jfr. delegeringsreglementet for Enebakk kommune

pkt. 7.2:

Innstillingsmyndighet i saker av politisk betydning. - Bevillingskontroll.

- Kommunedirektøren delegeres følgende avgjørelser etter kommuneloven §23 nr. 4, jfr. delegeringsreglementet for Enebakk kommune pkt. 13.4.2:

Alkhl §1-7 Avgjøre enkeltbevilling Alkhl §1-7.

Avgjøre alminnelige bevillinger for faste utsalgs- og skjenkesteder Alkhl §1-7c.

Godkjenne skifte av styrer og stedfortreder Alkhl §1-9.

Organisere kontroll i salgs- og skjenkestedene Alkhl §4-2.

Godkjenne utvidelse av skjenkelokale for enkeltanledning Alkhl §4-4.

Godkjenne utvidelse av skjenketid for enkeltanledning Alkhl §4-5.

3. Salgs og skjenkebevillinger

3.1. Kommunen kan gi følgende typer salgs- og skjenkebevillinger:

- Faste salgs- og skjenkebevillinger
- Bevilling for en bestemt del av året
- Bevilling for enkeltanledninger og ambulerende skjenkebevillinger

Ved søknad om ny bevilling skal følgende instanser bes om uttalelse:

1. Politiet
2. Enhet for rus og psykiatri
3. Skatte og avgiftsmyndighetene.

3.1.1. Skjenkebevilling for enkeltanledning:

Kommunen kan gi bevilling for én bestemt anledning, jf. alkoholloven § 1-6. En bevilling for enkeltanledning må knyttes til en bestemt begivenhet. Slike bevillinger brukes i forbindelse med bestemte arrangementer som for eksempel konserter og offentlige dansefester som er åpne for publikum. Bevilling for en enkelt anledning kan også benyttes for å utvide en eksisterende bevilling. Før søknad om bevilling for en enkelt anledning etter alkoholloven § 1-6 avgjøres, må det innhentes uttalelse fra politiet. For større arrangementer som festivaler og store konserter må det redegjøres for hvordan sikkerheten skal ivaretas.

3.1.2. Ambulerende skjenkebevilling:

Kommunestyret kan gi en eller flere bevillinger som ikke blir knyttet til bestemt person eller skjenkested, og kan tillate at en eller flere av disse bevillinger blir utøvd på et sted

eller steder som godkjennes for en enkelt anledning og for skjenking til deltakere i sluttet selskap, jf. alkoholloven § 4- 5. Dette kalles ambulerende skjenkebevilling, og gis ofte til selskapslokaler.

3.1.3. Begrenset antall bevillinger:

Det settes ikke begrensninger til antall bevillinger gitt ulike arrangementer, hverken for enkelt anledninger eller ambulerende.

3.2. Salgsbevillinger pr desember 2024

Det er 1 salgsbevillinger for alkohol i gruppe 2 og 3 (brennevin, vin og øl med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent) i Enebakk kommune. Disse innehas av Vinmonopolet AS og utøves ved Vågsenteret, Ytre Enebakk.

Videre er det 8 salgsbevillinger for alkohol i gruppe 1 (inntil 4,7 volumprosent alkohol) fordelt på 6 dagligvareforretninger og 2 internettbasert handel.

3.3. Skjenkebevillinger pr 1 januar 2025

Det er totalt 6 steder med skjenkebevilling i Enebakk kommune.

4. Retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevilling etter alkoholloven

4.2. Formelle krav

Følgende formelle krav må være oppfylt for at søker skal komme i betraktning for salgs- eller skjenkebevilling:

- Vandelskravet for eier, bevillingshaver og personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, styrer og stedfortreder jf. alkoholloven § 1-7b og § 1-7c
- Styrer og stedfortreder må være over 20 år og ha dokumentert kunnskap om alkoholloven og bestemmelser gitt i medhold av den, jf. alkoholloven § 1-7c
- Serveringsbevilling er nødvendig for å kunne utøve en skjenkebevilling
- Salgs- og skjenkebevillinger må knyttes til et bestemt angitt lokale.
Bevillingshaver må fremlegge en arealbeskrivelse som kan legges til grunn for søknadsbehandlingen og fastsettelse av salgs- og skjenkearealet
- Lokalet må være regulert og godkjent av bygningsmyndigheten i forhold til den virksomheten som skal bedrives

4.3. Kommunens alkoholpolitiske skjønn

Alkoholloven bygger på at kommunen selv kan styre sin alkoholpolitikk innenfor rammer gitt i lov og forskrift.

Det alkoholpolitiske skjønnet innebærer at alle hensyn som fremmer alkohollovens formål er relevante. I samsvar med alkoholloven kan bl.a. følgende legges vekt i skjønnsvurderingen:

- Antall salgs- og skjenkesteder
- Stedets karakter
- Beliggenhet
- Målgruppe
- Trafikk- og ordensmessige forhold
- Næringspolitiske hensyn
- Hensynet til offentlig ro og orden
- Hensynet til lokalmiljøet
- Egnethet for bevilningssøker og personer med vesentlig innflytelse på virksomheten
- Ulike typer alkoholholdige drikker og eventuelle begrensninger av visse typer
- Bevillingsperiodens lengde
- Salgs- og skjenketider
- Kontrolltiltak

I Enebakk kommune vil alle søknader om salgs- og skjenkebevilling bli vurdert i forhold til nedenstående lokale alkoholpolitiske retningslinjer utformet med hjemmel i alkoholloven § 1-7a.

4.4. Spesielt om salgsbevillinger

- Alminnelige salgsbevillinger gis for hele bevillingsperioden.
- Salgsbevilling for salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 kan gis til dagligvarebutikker og til spesialforretning for drikkevarer. Salgsstedene skal ha god internkontroll, god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt og salgstider for kjøp av alkohol.
- Salgsbevilling for salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 kan gis til andre type steder enn nevnt ovenfor etter en konkret vurdering.
- Salgsbevilling for salg av alkoholholdig drikk gruppe 2 og 3 kan gis til AS Vinmonopolet.

4.5. Spesielt om skjenkebevillinger

- Alminnelige skjenkebevillinger gis for hele bevillingsperioden.

- Alminnelig skjenkebevilling gis ikke når stedet er lagt til:
 - Rene oppvekstmiljø/boligområder med unntak for servicesentre for eldre, sykehjem o.l.
 - Idrettshaller/-arenaer
 - Helsestudio o Aktivitets/-fritidssenter for barn og unge
 - Gatekjøkken/storkiosker
- Serveringssteder som har alminnelig skjenkebevilling kan også gis slik bevilling til skjenking ved uteservering.
- Food Trucks: Enebakk kan gi skjenkebevilling til arrangementer som inkluderer food trucks der det foreligger serveringsbevilling fra søkers hjemkommune. Food trucks med 11 permanent lokalisering kan innvilges skjenkebevilling forutsatt at området for skjenking er tydelig avgrenset.
- Gevinstautomater skal ikke kombineres med alkoholkonsum. Det gis derfor ikke skjenkebevilling til steder hvor det installeres, eller er installert, gevinstautomater i eller i tilknytning til skjenkelokalene.
- Det settes som vilkår at styrer og stedfortreder gjennomfører og består e-læringskurset i ansvarlig vertskap. Dette kravet for bevillingen settes som gjeldene fra 01.01.2025. Kopi av kursbevisene skal ligge i virksomhetens internperm slik at det kan fremvises ved kontroll. Det oppfordres til at også andre ansatte i virksomheten gjennomfører det samme kurset.
- Det settes som vilkår for skjenkebevilling at enten daglig leder, styrer eller stedfortreder for bevillingen skal delta på ett årlig dialogmøte med alle bevillingshaverne, kommunen og evt andre instanser. Hensikten med møtet er å skape god relasjon og samarbeid på tvers, blant annet for å forebygge økonomisk kriminalitet, arbeidslivskriminalitet, rusrelatert kriminalitet og vold.
- Kommunen ønsker tettere samarbeid med politiet vedørende forebyggende arbeid, da spesielt rettet mot ruskriminalitet, rusbruk og voldshendelser. Dersom kommunen mottar anbefalinger fra politiet vedrørende vakthold, kan kommunen sette som vilkår for skjenkebevillingen at skjenkestedet pålegges å ha dokumentert godkjente dørvakter som har gjennomført ordensvaktkurs.

Brudd på vilkår for bevillingen vil medføre varsel om prikktildeling jmf alkoholforskriften § 10-3⁷.

Skjenkebevilling for uteareal kan innvilges som en naturlig forlenget del av godkjent skjenkested med visse krav:

- Signert leiekontrakt for uteareal må dokumenteres før søknad om skjenkebevilling for uteareal behandles.

⁷ [Alkoholforskriften § § 10-2, 10-3](#)

- Skjenkeareal på uteservering må være klart avgrenset mot arealet som ikke er skjenkeareal (eks gjerde, avsperringstau i hofte høyde, busker/blomsterkasser etc.)
- Skjenkebevilling på uteareal som er kommunal grunn kan bare innvilges hvis det er inngått leieavtale med kommunen og kommunen gir tillatelse til uteservering på lik linje med andre utleiere.

Brudd på vilkår for bevillingen vil medføre varsel om prikktildeling jmf alkoholforskriften § 10-3⁸.

4.6. Skjenkebevilling i eller i tilknytning til idrettsanlegg og parker

Der det er idrettsanlegg og parker, kan det ut fra en helhetsvurdering og innkomne uttalelser fra blant annet politiet gis skjenkebevilling for en enkelt anledning under følgende forutsetninger:

- At det ikke er et arrangement for barn og unge under 18 år.
- Ved skjenking utendørs kreves det at skjenkearealet begrenses, for eksempel ved at skjenking foregår i et telt eller inngjerdet område.
- Det kreves dokumentasjon på fysisk avgrensing av skjenkearealet både innendørs og utendørs.
- Skjenketiden vurderes for hver enkelt bevilling ut fra arrangementets art, beliggenhet og uttalelser fra politiet.
- Det kreves dokumentasjon på vakthold og stilles krav til et visst antall vakter.

Særlige retningslinjer for skjenkebevilling i Enebakk kultursal, vedtatt i kommunestyret i sak nr. 6/16:

Det kan kun gis bevilling til arrangementer som foregår i tidsrom der det ikke pågår aktiviteter for barn og unge i samme fløy av skolen

Alkoholservering kan kun skje i forbindelse med arrangementer med et kulturelt innhold/program (konsert, forestilling, foredrag m.v.). Det gis ikke anledning til å avholde ren kafé-/serveringsvirksomhet.

Publikum amfiet skal være sammenslått dersom drikke skal medbringes inn i salen.

Ved arrangementer der publikum samfiet benyttes, kan alkohol serveres i vestibylen før arrangementet og i pausen.

⁸ [Alkoholforskriften § § 10-2, 10-3](#)

Alkoholserveringen avsluttes senest en halv time etter at arrangementets program er over. Utskjenket alkohol skal etter alkoholloven konsumeres innen en halv time etter at serveringen avsluttes.

Det tillates kun servering av drikke med lavere alkoholprosent enn 22 volumprosent (altså kun øl og vin, ikke brennevin).

Salg av alkohol skal for øvrig skje i tråd med gjeldende retningslinjer for leie av Enebakk kultursal (se særlig pkt. vedrørende servering og salg).

4.7. Særlige regler for nettsalg

Det kan gis salgsbevilling for salg via nettbutikk. Slik bevilling forutsetter:

- Utlevering av alkoholholdig drikk må skje innenfor kommunens fastsatte salgstider.
- Ved utkjøring må kunden kvittere for å ha mottatt varer og alkohol, samt tidspunktet for utlevering. Alkoholleveransen kvitteres på egen linje. Alkoholholdig drikke kan ikke utleveres med mindre mottaker legitimerer seg ved utlevering.
- Ved tvil om alder skal legitimasjon etterspørres og persondata noteres.
- Kjøreliste med legitimasjonsopplysninger lagres i en mappe som skal være lett tilgjengelig ved kontroll.
- Åpenbart påvirkede personer får ikke utlevert alkohol, jf. alkoholforskriften § 3-1.

Til søknaden kreves at følgende fremlegges:

1. detaljert beskrivelse av konseptet,
2. beskrivelse av sted og adresse for lager og utlevering,
3. krav til dokumentasjon av virksomhetens internkontroll/rutiner som skal sikre at regelverket overholdes.

Ved brudd på vilkår i bevillingsvedtaket vil det bli tildelt 1 prikk, jmf alkoholforskriften 10-3.

4.8. Salgs- og skjenketider

Åpnings, skjenke – og salgstider for Enebakk kommune er regulert i følgende forskrifter:

Normaltid for salg og utlevering av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol i henhold til alkoholloven § 3-7, er fra kl. 08.00 til kl. 18.00.

På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 15.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag.

Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte salgssted innskrenke eller utvide tiden for salg i forhold til det som følger av lovens normaltider. Det er ikke anledning til å bestemme at det kan selges eller skjenkes utover lovens maksimaltider; etter kl. 20.00 på hverdager, og etter kl. 18.00 på dager før søn- og helligdager, unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag.

Åpningstiden for AS Vinmonopolets utsalg fastsettes av Helse og omsorgsdepartementet. Departementet kan bestemme at salgstiden skal begrenses til ukens 5 første hverdager. Åpningstiden for AS Vinmonopolets utsalg kan ikke være lengre enn fastsatt salgstid for annen alkoholholdig drikk i kommunen.

Salg fra AS Vinmonopolets utsalg kan skje fra kl. 08.30 – kl. 18.00. På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 15.00. Dette gjelder ikke dagen før Kr. Himmelfartsdag. Alt salg av alkoholholdig drikk er forbudt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

Salg fra AS Vinmonopolet er i tillegg forbudt på julaften.

4.9. Gebyrer for salg og skjenking.

Bevillingshaver plikter å sende inn omsetningsoppgave der det årlig beregnes et gebyr på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikke. Satsene justeres årlig av departementet. (Vedlegg: SF orientering om endringer i gebyrsatser).

Enebakk kommune forholder seg til den årlige gebyrsatsen som departementet fastsetter.

Minstegebyret kan for små arrangementer fremstå som svært urimelig, og alkoholforskriften har åpnet for at: «bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere». For bestemte grupper og arrangementer kan gebyret være uforholdsmessig høyt, og det vil åpnes mulighet å søke om redusert gebyr. Det må redegjøres i søknaden hvorfor det ønskes redusert gebyr. Hensyn som vil bli ilagt vekt i vurderingen om redusert gebyr er om bevillingshaver er en privat person eller ideell organisasjon og at alkoholsalget ikke er en inntektskilde. Dersom søknad om redusert gebyr innvilges, vil ny sats være kr 1000,-.

Endringen om minstegebyr vil være gjeldene fra 01.01.26.

4.10. Kontroll av salgs- og skjenkesteder

Kommunen har ansvaret for kontroll med salgs- og skjenkebevillinger, jf. alkoholloven § 1-9.

Kontroll av salgs- og skjenkestedene foretas av ekstern aktør etter avtale med Enebakk kommune. Det stilles krav til gjennomført og bestått kunnskapsprøve for kontrollørene. Kontrollørene skal være kjent med kommunens alkoholpolitiske handlingsplan.

Kontrollene foregår som hovedregel anonymt, noe som ivaretas ved rulling av kontrollører. Kontroll med skjenking skal alltid utføres av to personer.

Typiske utesteder skal kontrolleres på tider der en forventer mye folk, oftest etter klokken 23. Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier det og minimum én gang årlig. Antall kontroller skal årlig utgjøre tre ganger antall salgs- og skjenkesteder.

Kommunen sender skriftlig rapport etter kontroll snarest mulig – og innen en uke – til bevillingshaver for uttalelse. Like viktig som å gjennomføre kontroller, er veiledning og god dialog med salgs- og skjenkestedene. Dette aspektet er ivaretatt i avtalen med kontrollselskapet.

Kontrollør kan også tilby en-times kurs for kommunens bevillingshavere/salgs- og skjenkesteder. Enebakk kommune tar sikte på å benytte seg av dette tilbudet i løpet av kommende bevillingsperiode.

Enebakk kommune stiller strenge krav til kvalitet på kontrollrapporter og dokumentasjon ved brudd.

4.11. Reaksjoner ved overtredelse av alkohollovens bestemmelser

Brudd på alkohollov og alkoholforskrift mv. skal medføre reaksjon fra kommunens side. Alkoholloven § 1-8 bestemmer følgende:

«Kommunestyret kan i bevillingsperioden inndra en bevilling for resten av bevillingsperioden, eller for en kortere tid dersom vilkårene i § 1-7b (om vandel) ikke lenger er oppfylt, eller dersom bevillingshaver ikke oppfyller sine forpliktelser etter denne loven eller bestemmelser gitt i medhold av denne. Det samme gjelder ved overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av annen lovgivning når bestemmelsene har sammenheng med denne lovs formål.

En bevilling kan også inndras dersom det skjer gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, eller dersom det ved skjenkestedet skjer gjentatt diskriminering av grunner som nevnt i straffeloven § 186.

Departementet fastsetter i forskrift nærmere bestemmelser om inndragning av bevillinger etter første og annet ledd, herunder saksbehandlingsregler og standardiserte reaksjoner for ulike typer overtredelser».

4.11.1. Prikktildeling

Der innehaver av kommunal bevilling ikke har oppfylt sine plikter etter alkoholloven, bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven, bestemmelser i lov eller i medhold av lov som har sammenheng med alkoholovens formål, eller plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket, skal kommunen tildele bevillingshaver et bestemt antall prikker, jf. alkoholforskriften § 10-1. Hvor mange prikker som tildeles og hvilke konsekvenser det måtte medføre følger av alkoholforskriften kap. 10.

I henhold til alkoholforskriften § 10-4 kan kommunen ved helt spesielle og svært formildende omstendigheter tildele færre prikker for en overtredelse enn det som følger av forskriften § 10-3. Her skal hensynet til likebehandling vektlegges nøye. Ved svært skjerpene omstendigheter kan kommunen tildele flere prikker for en overtredelse.

Bestemmelsen er ment å sikre at prikktildelingssystemet fanger opp overtredelser som avviker fra det som er å betegne som «normaltilfeller» av ulike overtredelser. For at bestemmelsen skal komme til anvendelse, må det foreligge omstendigheter som gjør at tilfellet klart ligger utenfor en normal variasjon av de ulike typetilfellene. Dette kan for eksempel være knyttet til bevillingshavers klanderverdighet og overtredelsens grovhet. Kommunen har ingen plikt til å benytte seg av denne adgangen.

Vedtak om prikktildeling er et enkeltvedtak som vil kunne påklages etter forvaltningslovens bestemmelser.

4.11.2. Tre-partssamtaler

Dersom en bevillingshaver har fått tildelt 4 eller flere prikker vil man bli innkalt til en tre-partssamtale. Alvorlighetsgraden av prikkene vil også være av betydning for innkallelse til en slik samtale. I en tre-partssamtale møtes bevillingshaver, kommunal saksbehandler, politi og eventuelt representanter fra annen myndighet/etat. Ved bekymringsmeldinger fra politi og andre etater/myndigheter, og ved avdekkede brudd på alkoholloven og regelverk, vil kommunen invitere bevillingshaver til en tre-partssamtale. Målet med samtalen er å se på årsaken til at brudd skjer/har skjedd, og gjennom veiledning bidra til å forebygge nye brudd.

4.11.3. Inndragning av bevilling

Inndragning av bevilling kan skje når vilkårene for å ha bevilling ikke lenger er oppfylt, for eksempel at kravet til uklanderlig vandel i alkoholloven § 1 -7b ikke lenger er oppfylt.

Inndragning for et tidsrom på én uke kan også skje dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år får til sammen 12 prikker. Ved flere enn 12 prikker i løpet av toårsperioden skal lengden på inndragningen økes tilsvarende. For øvrig henvises det til reglene i alkoholloven § 1-8 og alkoholforskriften kap. 10.

Det fremheves at bevillinger kan inndras både midlertidig for en lengere periode og permanent (ut bevillingsperioden) dersom stedet ikke drives på en forsvarlig måte, jf. alkoholforskriften § 10-4 andre avsnitt.

Inndragning fordi bevillingen ikke brukes, omfattes ikke av prikksystemet, jmf alkoholforskriften § 10- 7.

5. Bevillingsperioden

Bevillingsperiodens lengde er regulert i alkoholloven § 1-6.

Hovedregelen er at kommunal bevilling til salg og skjenking av alkoholholdig drikk gis for en periode på inntil fire år, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Bestemmelsen innebærer at kommunale salgs- og skjenkebevillinger faller bort når bevillingsperioden løper ut. Virksomhetene må derfor søke fornyet bevilling. I Enebakk kommune behandles søknader om fornyet bevilling etter alkoholloven i perioden fra mars til september hvert fjerde år.

Fireårsregelen i alkoholloven § 1-6 knytter seg til prinsippet om det kommunale selvstyret i alkoholsaker. Tanken bak bestemmelsen er at et nytt kommunestyre skal ha rett og plikt til å utforme alkoholpolitikken for kommunen, og ikke skal være bundet av den alkoholpolitikken det tidligere kommunestyret førte. For at det nye kommunestyret skal få tilstrekkelig tid til å foreta en helhetlig gjennomgang av alkoholpolitikken før bevillingene må fornyes, er det fastsatt at bevillingene skal opphøre senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Bestemmelsens tredje ledd gir kommunen adgang til å beslutte at salgs- og skjenkebevillinger ikke skal opphøre, men gjelde videre for en ny periode på inntil fire år med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Kommunen kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre eller fastsette nærmere retningslinjer for hvilke bevillinger det må søkes om fornyelse for. For å kunne benytte seg av dette unntaket må kommunen foreta en gjennomgang av alkoholpolitikken og vurdere bevillingspolitikken etter at nytt kommunestyre har tiltrådt.

For perioden 2025 – 2028 forlenges alle salgs- og skjenkebevillinger med fire år uten ny søknadsbehandling. Det bes kun om opplysninger om eventuelle endringer i eierforholdet og endringer av styrer og stedfortreder. En forutsetning for automatisk fornying av bevilling er at salgs- og skjenkestedet ikke har hatt vesentlige avvik i den siste toårsperioden. Vesentlige avvik settes til 6 prikker eller flere. (Da må det søkes på nytt). Kommunedirektør får fullmakt til å lage bevillingsvedtak.

Formålet med unntaksadgangen er å gjøre det enklere for bevillingshavere. Dersom kommunen benytter unntaksbestemmelsen og lar bevillinger løpe videre uten ny behandling, vil kommunen kunne kanalisere midler til en grundigere oppfølging gjennom kontroll og dialogbasert samarbeid for å sikre etterlevelse av bevillingsregelverket.

Bevillingene kan dermed fornyes eller forlenges for fire år av gangen, et ubegrenset antall ganger og det legges opp til en årlig rapportering til utvalg for omsorg, helse og seniorpolitikk. Rapporten gir en kort status over erfaringer fra kontroller og annen relevant informasjon knyttet til kommunens salgs- og skjenkebevillinger.